

[Finansministeren.]

giffernes afholdelse endnu ikke er tilvejebragt. Endelig kan for anlægsudgifternes vedkommende nævnes, at konkrete bevilninger til igangsættelse af nye arbejder normalt ikke optages på finanslovforslaget; denne fremgangsmåde er en naturlig følge af, at man først sidst på vinteren træffer beslutning om den endelige udformning af den offentlige bygge- og anlægspolitik i det kommende år.

Dertil kommer for det andet, at der ikke ved budgetlægningen har kunnet tages hensyn til, at der til foråret sandsynligvis vil ske pristalsregulering af lønninger, pensioner og sociale ydelser.

I konsekvens af disse forhold er der på forslaget optaget reserver til imødegåelse af forventede tillægsbevillinger på 200 mill. kr. for driftsudgifterne og 50 mill. kr. for anlægsudgifterne.

Endvidere er der ligesom sidste år optaget en tilsvarende reserve på udlånskontoen. Reserven er på 50 mill. kr., hvorved de anslåede udlån kommer op på ca. 500 mill. kr. eller knap 100 mill. kr. mindre end i år. Det er især elværkslånene og boligstøttelånene, der ventes at gå ned. I betragtning af de forventede udbetalinger i 1960-61 kan det med de i dag foreliggende lånetilsagn påregnes, at der på disse to områder kun vil restere 200-300 mill. kr. i ikke-udbetalte lån i foråret 1961.

Afdragene på statsgælden og de indkommende afdrag på statens udlån kan normalt anslås med ret stor sikkerhed og undergår i øvrigt ikke store ændringer fra indeværende til det kommende år.

Med de nævnte budgetreserver indeholder finanslovforslaget efter alt at dømme et ret virkelighedsnært overslag over de samlede udgifter på drifts- og kapitalbudgettet. Dette er sagt med forbehold over for, hvilke beslutninger der måtte blive truffet om anlægspolitikken, og over for eventuelle nye større udgiftslove.

Det skal i denne forbindelse nævnes, at forsvarsudgifterne er opført med samme beløb som dette års bevilling, da forhandlingerne om en ny forsvarsordning endnu ikke er tilendebragt.

Det mest usikre element i budgetforslaget for næste år er en uægtelig indtægten af forbrugsafgifterne. Som nævnt er afgifterne

budgetteret med samme indtægt som i indeværende år, og det er ikke svært at se, at der er tale om en meget forsigtig bedømmelse. Derimod er det ikke så let at vurdere, hvor meget mere afgifterne vil indbringe, og heller ikke, om den deraf følgende stigning i statsindtægterne er ønskelig. Som udgangspunkt for en overvejelse af dette spørgsmål er det hensigtsmæssigt at betragte udsigterne for konjunkturforløbet i den nærmeste fremtid såvel i udlandet som i Danmark.

I dag er hele den industrialiserede del af den vestlige verden efterhånden inddraget i det almindelige konjunkturopsving. Også flere af de oversøiske råvareproducerende lande synes nu at have overvundet den nedgang i eksportindtægterne, som råvareprisfaldet medførte. Der er ganske vist tegn på, at ekspansionen i enkelte industrilande ikke vil fortsætte i det hidtidige tempo. Det gælder USA og måske også Tyskland. I de fleste andre lande er ekspansionen imidlertid først lige kommet i gang, og det forekommer derfor overvejende sandsynligt, at verdenskonjunkturer fortsat vil være opadgående i hvert fald et langt stykke ind i 1960, omend tempoet måske bliver aftagende.

På denne baggrund skulle afsætningsmulighederne på vore eksportmarkeder være gode. Vi befinder os imidlertid i en situation med så godt som fuld beskæftigelse, således at mulighederne for en produktionsudvidelse er begrænset af tilgangen til arbejdsmarkedet, udnyttet industriel kapacitet, nye anlæg samt den produktivitetsforøgelse, der i øvrigt vil kunne opnås. Specielt for landbrugsvarerne vil det beskedne høstresultat virke hæmmende på produktionen. Endvidere vil hjemmemarkedsefterspørgslen sandsynligvis fortsat vokse. Konjunktur-oppgangen og udsigterne til skærpet international konkurrence har virket stimulerende på investeringsaktiviteten. Forbruget vil antagelig også vokse yderligere, omend måske i noget svagere takt end hidtil. Blandt andet må man antage, at den forbrugsudvidelse, der hidrører fra indtægtsfremgangen i landbruget og fremgangen i beskæftigelse, ikke længere vil gøre sig gældende i samme omfang. Endvidere vil omprioriteringsbølgen formentlig tage noget af, og det er tillige muligt, at en større del